

Ефективна економіка № 12, 2012

УДК 658.713:656.2

О. Г. Диколенко,
здобувач кафедри менеджменту на транспорті
Української державної академії залізничного транспорту

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЛІЗИНГУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

У статті розкрито правовий та фінансово-економічний зміст лізингу, розглянуто основні вигоди, які отримують кожний з учасників лізингових угод. Визначені основні види ризиків, які знижуються завдяки застосуванню лізингових технологій.

The maintenance of leasing legal and financial-economic content, basic benefits which each of participants of leasing agreements are considered get in the article. The basic types of risks which go down thanks to application of leasing technologies are certain.

Ключові слова: лізинг, інвестиційна діяльність, ризик, залізничний транспорт, лізингові технології, інструмент управління.

Keywords: leasing, investment activity, risk, railway transport, leasing technologies, management instrument.

Актуальність теми дослідження. Залізничний транспорт виступає найважливішою ланкою транспортного комплексу України. Він посідає друге місце за вантажообігом і перше за пасажирообігом. Однак, незважаючи на важливу роль, яку залізничний транспорт відіграє у господарській діяльності нашої країни, стан його основних фондів залишається незадовільним. Тому, однією з нагальних потреб галузі є пошук додаткових джерел інвестування.

Однак, не слід забувати про те, що будь-яка інвестиційна діяльність пов'язана з ризиком, а залізнична галузь, в якій сьогодні активно протікають процеси реорганізації та перетворень, є досить ризиковою. Тому, додатковим джерелом інвестицій та ефективним інструментом управління ризиками може виступати лізинг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемою пошуку шляхів зниження ризиків у залізничній галузі та особливостями застосування лізингу, займалися такі фахівці як Гненний О.Н., Дейнека О.Г. [1], Дідур С.В. [3], Лук'янова В.В. [2], Лук'янова О.М. [5], Малин А. [6], Михайлова Ю.Ю. [7], Позднякова Л.О. [8] та інші.

Однак, на сьогоднішній день не існує єдиного підходу до зниження ризиків при здійсненні інвестиційної діяльності в залізничній галузі, зокрема не достатньо широко розглянутий фінансово-економічний механізм лізингу, який може бути ефективним інструментом зниження ризику.

Саме тому, **метою даної статті** є висвітлення теоретичних та практичних основ застосування лізингу на підприємствах залізничного транспорту та визначення переваг лізингу як ефективного інструменту управління ризиками при здійсненні інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом на українському інвестиційному ринку активно розвивається лізингова діяльність. Лізинг є особливим видом діяльності суб'єктів економічної системи, спосіб реалізації відносин власності, який включає риси оренди, інвестицій, кредиту, покупки з відстроченням платежу, а іноді і схем пільгового оподаткування. За економічним змістом лізинг є сукупністю відносин між всіма учасниками лізингу з приводу створення і розподілу економічних благ і, отже, забезпечення розширеного відтворення і забезпечення ринку необхідними товарами і послугами. Таким чином, як і учасники інших видів виробничо-фінансових взаємовідносин, суб'єкти лізингу беруть участь у формуванні бюджету країни і рішенню соціально-економічних проблем суспільства.

Закон «Про лізинг» прийнятий Верховною Радою України від 16 грудня 1997 року N [723/97-ВР](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80) (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>), (зі змінами, внесеними згідно з Листом Вищого арбітражного суду N 01-8/520 ([v_520800-99](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v_520800-99) (http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v_520800-99)) від 03.11.99 та Листом Вищого господарського суду N 01-8/1042 ([v1042600-01](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1042600-01) (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1042600-01>)) від 02.10.2001) визначає лізинг як підприємницьку діяльність, яка спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів і полягає в наданні лізингодавцем у виключне користування на визначений строк лізингоодержувачу майна, що є власністю лізингодавця або набувається ним у власність за дорученням і погодженням з лізингоодержувачем у відповідного продавця майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів [4, с. 4].

Згідно зі статтею 2 Закону «Про лізинг» об'єктом лізингу може бути будь-яке нерухоме і рухоме майно, яке може бути віднесене до основних фондів відповідно до законодавства, не заборонене до вільного обігу на ринку і щодо якої немає обмежень про передачу його в лізинг (оренду) [4, с. 7].

Основою економічних відносин в лізингових операціях виступають лізингові платежі, які відображають відносини прав власності, володіння і використання майна. Лізингодавець при визначенні розміру лізингових платежів враховує два основні елементи: інвестиційні витрати, які виникають в процесі придбання, транспортування, обслуговування, залучення позикових фінансових ресурсів, страхування і інших дій відносно предмету лізингу та винагорода, заради якої лізингодавець здійснює свою діяльність. Винагорода лізингодавця визначається сумою, що виплачується лізингоотримувачем за право користування майном, є власністю лізингодавця. Для зміни права власності лізингоотримувач зобов'язаний сплатити лізингодавцю повну вартість майна.

Лізинг може застосовуватися не тільки як спосіб оновлення основних фондів, але і як схема фінансування діяльності підприємств, зокрема і підприємств залізничного транспорту, а також як спосіб їх фінансового оздоровлення. Зворотний лізинг є різновидом фінансового лізингу, при якому продавець (постачальник) предмету лізингу одночасно виступає лізингоотримувачем. Механізм зворотного лізингу припускає придбання лізинговою компанією майна у підприємства, з подальшою його передачею цьому ж підприємству як предмет лізингу. Після закінчення терміну дії договору майно купується підприємством – лізингоотримувачем.

Такий спосіб залучення фінансування привабливий і більш переважний, ніж залучення боргового капіталу (кредити, облігаційні позики і т.д.), оскільки і основна сума залученого фінансування і нараховані відсотки, які складають лізингові платежі, повністю включаються лізингоотримувачем в собівартість продукції (послуг). Для компанії-лізингодавця залучення інвестиційних ресурсів для фінансування проекту більш доступне завдяки податковим пільгам для кредитних організацій по обслуговуванню договорів лізингу.

Зацікавленість в розвитку лізингових операцій в залізничній галузі, також як і на всіх рівнях національної економіки, обумовлюється вигодами, які отримують всі учасники лізингових відносин: лізингодавець, лізингоотримувач, продавець, бюджети всіх рівнів, населення і держава в цілому.

Використання різних форм лізингу – фінансового, оперативного, зворотного, компенсаційного, дозволяє досягати максимального економічного ефекту при укладанні лізингової угоди.

Позитивним моментом є те, що лізингові платежі, як правило, проводяться після установки, наладки і пуску устаткування в експлуатацію. Це знижує фінансове навантаження на підприємство – лізингоотримувача до початку експлуатації устаткування. Використання механізму лізингу дає можливість підприємству – лізингоотримувачу розширити виробництво і налагодити обслуговування без значних одноразових витрат і необхідності залучення позикових коштів. При цьому для лізингоотримувача питання придбання і фінансування вирішуються одночасно. В той же час, частково вирішиться проблема обмеженості ліквідних коштів підприємства, витрати на придбання устаткування рівномірно розподіляться на весь термін дії договору лізингу. При рентабельному виробництві звільняються кошти для вкладення в інші види активів. Таким чином, якщо розглядати нове підприємство – інвестиційний проект, то лізинг дозволяє знизити ризик ліквідності на перших етапах розвитку проекту, що особливо важливе, поки система «виробництво – реалізація» не вийде на повну потужність.

Найважливішими перевагами оновлення основних фондів за допомогою лізингових схем, є можливість віднесення всіх лізингових платежів на собівартість продукції (послуг), що виробляється з використанням предмету лізингу або на витрати, пов'язані з основною діяльністю, а також вживання механізму прискореної амортизації (з коефіцієнтом прискорення не вище 2). Це дає можливість істотного зниження бази оподаткування по податку на прибуток підприємств (організацій) і по податку на майно. Здійснюючи експрес-оцінку, цілком обгрунтовано можна говорити про те, що без урахування фактору часу, фактична вартість придбання основних засобів по лізингу дорівнює вартості лізингового договору, помноженого на коефіцієнт $k = (1 - \text{ставка податку на прибуток})$, за умови, що підприємство виплачує до бюджету відповідні суми по даному податку. Вживання механізму прискореної амортизації дозволяє зменшити середньорічну вартість майна – базу для розрахунку податку на майно.

Особливо слід зазначити, що в умовах, коли існує вірогідність нецільового витрачання інвестицій, що направлені на оновлення основних фондів, лізинг найбільш зручний, оскільки на відміну від «фінансування грошима» відбувається «кредитування майном». Лізингове майно, залишаючись на балансі лізингодавця, підконтрольного інвестору, служить додатковим гарантом надійності угоди. У зв'язку з цим, доцільно використовувати лізингові технології для реалізації лізингових проектів на базі галузевої лізингової компанії, що реалізовує виробничі інтереси залізничного транспорту. Міністерство інфраструктури матиме ефективний інструмент контролю лізингових угод як по відношенню до лізингодавця, так і по відношенню до лізингоотримувача устаткування.

Підвищення ефективності управління державним майном з використанням сучасних економічних і фінансових інструментів дозволить забезпечити надходження додаткових доходів до бюджету шляхом створення нових джерел платежів і більш ефективного використання наявного майна.

Лізингова операція, як економічна форма діяльності, несе в собі елементи кредиту, оренди і інвестицій і має ряд переваг в порівнянні з іншими формами фінансування.

Переваги лізингу для лізингоотримувача:

- лізинг припускає 100-процентне фінансування і не вимагає швидкого повернення всієї суми боргу, хоча більшість лізингових компаній вимагає виплати авансового платежу у розмірі 10-30 відсотків;
- лізинг забезпечує фінансування лізингоотримувача в точній відповідності з потребами в активах, що фінансуються. Це особливо вигідно дрібним позичальникам, для яких просто неможливе таке зручне і гнучке фінансування за допомогою позики або кредиту, яке одержують більш солідні компанії;
- більшість лізингоотримувачів мають довгострокові фінансові плани, протягом реалізації яких їх фінансові можливості в значній мірі обмежені. Лізинг дозволяє подолати такі обмеження і тим самим сприяє більшій мобільності при інвестиційному і фінансовому плануванні;
- при лізингу питання придбання і фінансування активів розв'язуються одночасно;

- придбання активів за допомогою лізингу виконує «золоте правило фінансування», згідно з яким фінансування повинне здійснюватися протягом всього терміну використання активу. Якщо при покупці активу використовується позиковий капітал, то звичайно потрібне більш швидке погашення позики, ніж термін експлуатації активу;

- лізинг підвищує гнучкість лізингоотримувача в ухваленні рішень. Тоді як при покупці існує тільки альтернатива не «купувати», при лізингу лізингоотримувач має більш широкий вибір. З лізингових контрактів з різними умовами лізингоотримувач може вибрати той, який найбільш точно відповідає його потребам і можливостям;

- з огляду на те, що лізингові платежі здійснюються по фіксованому графіку, лізингоотримувач має більше можливостей координувати витрати на фінансування капітальних вкладень і надходження від реалізації продукції, забезпечуючи тим самим стабільність фінансових планів;

- з огляду на те, що частиною забезпечення зворотності інвестованих коштів вважається предмет лізингу, що є власністю лізингодавця, простіше одержати контракт по лізингу, ніж альтернативну йому позику на придбання тих самих активів;

- при застосуванні лізингу, лізингоотримувач може використовувати більше виробничих потужностей, ніж при покупці того ж активу. Тимчасово вивільнені фінансові ресурси лізингоотримувач може використовувати на інші цілі;

- оскільки лізинг довгий час служить засобом реалізації продукції виробництва, то державна політика, як правило, спрямована на заохочення і розширення лізингових операцій;

- у разі низької прибутковості лізингоотримувача, останній може скористатися зворотним лізингом, що дає можливість отримання пільгового оподаткування прибутку;

- лізинг дозволяє лізингоотримувачу, який не має значних фінансових ресурсів, почати крупний проект;

- можливість отримання високої ліквідаційної вартості предмету лізингу наприкінці контракту є у багатьох випадках визначаючою для прийняття лізингу лізингоотримувачем.

Переваги лізингу для лізингових компаній:

- право власності на передане в лізинг майно дає істотні податкові пільги. Компанії з високим рівнем оподаткованого податком прибутку забирають частину податкових пільг у лізингоотримувача з пільговим режимом оподаткування прибутку через більш низьку ставку лізингових платежів, ніж відсотки по кредиту на придбання того ж майна;

- оскільки передане в лізинг майно залишається у власності лізингодавця, останній може використовувати це майно в невиробничих цілях (наприклад, як додаткове забезпечення повернення кредиту);

- висока ліквідаційна вартість (яка, як правило, більше залишкової) після прискореної амортизації предмету лізингу. Повернення її частини після реалізації предмету лізингу може принести достатньо великий прибуток;

- допомога продавцю у продажу предмету лізингу з боку лізингодавця. Відповідно до таких угод продавець від імені лізингодавця пропонує клієнтам фінансування поставок своєї продукції за допомогою лізингу;

- інвестиції у формі майна, на відміну від грошового кредиту, знижують ризик неповернення засобів, оскільки лізингодавець зберігає право власності на передане в лізинг майно;

- основна роль при підготовці і проведенні лізингової операції залишається за лізингодавцем. Вартість цих послуг складає істотну частку комісійної винагороди лізингодавця;

- лізингодавець має змогу знаходити додаткові фінансові ресурси для продовження і розширення діяльності, шляхом закладання зданого в лізинг майна або поступаючись правом вимоги лізингових платежів.

Переваги лізингу для продавця лізингового майна:

- продавець предмету лізингу отримує додаткові можливості збуту своєї продукції.

Стохастичний характер зміни ринкової кон'юнктури призводить до того, що інвестиційні проекти – основа розвитку будь-якої організації – здійснюються в умовах ризику та невизначеності. Розглянувши особливості здійснення лізингових операцій і переваги, які надаються учасникам лізингових відносин в порівнянні з використанням інших форм фінансування інвестицій, можна зробити висновок про можливість, доцільність і ефективність використання лізингу, як інструменту управління ризиками в інвестиційній діяльності.

В порівнянні з іншими схемами фінансування інвестицій лізинг має переваги завдяки своїй організаційній формі, проте вирішальним чинником є законодавчо встановлена можливість застосування прискореної амортизації. Саме даний механізм і розподіл інвестиційних витрат на придбання об'єктів основних засобів в часі і обумовлює можливість використання лізингу в якості інструменту управління ризиками.

Амортизаційна політика не впливає на вартість інвестиційних витрат, але впливає на термін їх окупності і з цією метою доцільно застосовувати методи прискореної амортизації. Податковий ефект прискореної амортизації виражається в двох аспектах: зниження загальної суми податків, пов'язаних з придбанням майна, а також прискорення віднесення вартості майна на собівартість.

З придбанням основних засобів, у відповідності до чинного законодавства пов'язано два види податків: податок на прибуток організації і податок на майно підприємств.

Грошові потоки по даним податкам, пов'язані, з придбанням об'єкту основних засобів, являють собою різницю, між податковим щитом амортизації – зниження бази оподаткування по податку на прибуток у зв'язку із співвідношенням суми нарахованої амортизації на собівартість, і сумою податку на майно, розрахованою на підставі середньорічної вартості і скорегованої на ставку податку на прибуток:

$$ГП_{k,t} = A_t \cdot C_{н.пр.} - П_{майн,t} \cdot (1 - C_{н.пр.}),$$

де ГП_t – грошовий потік, пов'язаний з податками на майно і прибуток організації;

A_t – сума амортизації, нарахованої вибраним методом в періоді t;

Сп.пр. – ставка податку на прибуток (в даний час 21%);

Пмайн. – сума податку на майно.

Отже, фінансово-економічний і правовий зміст лізингових операцій дозволяє використовувати даний вид інвестиційної діяльності також як ефективний інструмент управління ризиком як для лізингодавців, так і для лізингоотримувачів. Дане твердження ґрунтується на основних факторах ризику, таких як часовий чинник і обсяг капіталу, схильний ризику, а також особливостях бухгалтерського обліку і правового забезпечення лізингових операцій.

Розглянемо основні види ризиків, які знижуються завдяки застосуванню лізингових технологій.

Ризик ліквідності. Інвестиційні витрати при фінансуванні капіталовкладень за допомогою лізингу здійснюються протягом всього терміну договору у вигляді лізингових платежів і не викликають різкого падіння ліквідності і погіршення фінансового стану ініціатора проекту, як при одноразовій виплаті у разі придбання майна за рахунок власних засобів. Якщо розглядати інвестиційний проект, то зниження ризику ліквідності на перших етапах його розвитку особливо важливо, доки система «виробництво - реалізація» не вийде на повну потужність.

Ризик несвоєчасного фінансування. Невиконання термінів введення проектних потужностей в експлуатацію може привести у ряді випадків до серйозних негативних наслідків. Затримка початку реалізації проектної продукції знижує загальну ефективність проекту (втрати у вигляді упущеної вигоди), може привести до невиконання зобов'язань перед клієнтами, уповільнення заліку сплаченого ПДВ, а також інших наднормативних витрат і втрат.

Зокрема, така ситуація вірогідна через несвоєчасне надходження фінансування, яке може бути пов'язане з тимчасовими труднощами учасників – кредиторів, вищих організацій.

При здійсненні договору лізингу лізингодавець зобов'язався надати лізингоодержувачу визначене угодою майно, при цьому в більшості випадків всі операції, пов'язані з фінансуванням придбання, монтажу і пуско-налагоджувальних робіт, лягають на плечі лізингодавця.

Лізингові компанії, як правило, володіють добре організованою системою залучення грошових ресурсів і мають досвід надання певного виду техніки. Лізингоотримувач повинен лише сплатити авансовий платіж і одержати лізингове майно.

Отже, застосування лізингу практично усуває ризик несвоєчасного фінансування.

Ризик втрат при виході учасника з проекту. Юридичне забезпечення лізингових угод дає можливість для лізингоотримувача без катастрофічних втрат вийти з проекту при недотриманні зобов'язань з боку лізингодавця.

При кредитуванні проекту банки для зниження кредитних ризиків зазвичай вимагають здійснення фінансування не менше 30 відсотків інвестиційних витрат за рахунок власних коштів ініціаторів. Можливе погіршення фінансового стану кредитних організацій, наприклад, зміни макроекономічного оточення, може привести до тимчасового або повного припинення фінансування.

Ризик додаткових збитків у разі невдачі проекту. У разі виникнення умов, при яких проект стає збитковим (поява нових технологій, зміна макроекономічних умов, дії конкурентів, значні помилки в проектуванні, природні катастрофи і т.д.) і необхідне його припинення, лізингове майно, яке є повністю або частково забезпеченням угоди – предметом застави, повертається лізингодавцю. Тоді як, при кредитній схемі фінансування позов на всю суму кредиту подається і на інше майно, що знаходиться в заставі.

Ризик несвоєчасного погашення бюджетних зобов'язань. Несвоєчасна сплата податків, яка може виникнути через тимчасову затримку між грошовими потоками і відтоками, може привести до штрафних санкцій. Як було відзначено раніше, передбачені законодавством механізми прискореної амортизації і віднесення лізингових платежів на собівартість дозволяє істотно знизити оподаткування (зокрема по податку на прибуток і податку на майно).

Кредитний ризик. Майно, передане в лізинг, є предметом застави і залежно від ліквідності і розвиненості вторинного ринку є повним або частковим забезпеченням ризику лізингової компанії. Це сприяє тому, що лізинг спочатку містить менше ризику для лізингодавця в порівнянні з наданням кредитів.

Кредитний ризик в даному контексті може розглядатися і з боку позичальників (лізингоотримувачів) і з боку кредиторів (лізингодавців). Тільки з погляду перших кредитний ризик – вірогідність повного або часткового непогашення основної суми боргу (вартості майна) і відсотків може привести до втрати ліквідності, продажу додаткових виробничих активів з втратою вартості, поставити підприємство на грань банкрутства або в іншому разі погіршити кредитну історію, що приведе до втрати кредитоспроможності і інвестиційної привабливості. З позицій лізингодавців або кредиторів кредитний ризик пов'язаний з ризиком прямих фінансових втрат.

Договір застави є невід'ємною частиною як кредитних, так і лізингових угод. І це ставить деякі організації в скрутне становище, оскільки велика частина основних виробничих фондів українських підприємств не може бути високоліквідним предметом застави зважаючи на їх значний фізичний і моральний знос.

Кредитний ризик лізингових відносин так само може бути знижений, оскільки державна політика, направлена на підтримку приватних інвестицій, передбачає можливість отримання в деяких випадках гарантій уряду. Порядок надання гарантій встановлений законом України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10 Вересня 1991 року № 1540а-ХІІ (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12>), дозволить додатково стимулювання приплив приватних інвестицій в Україну. Інвестиційні проекти, що при цьому представляються на розгляд до прийняття, класифікуються по категоріях. Проте, очевидно, що отримання заявленої підтримки пов'язано з певними труднощами.

Ризик зниження кредитоспроможності і інвестиційної привабливості. Можливість забалансового обліку предмету лізингу у лізингоотримувача не викликає збільшення пасивів і, отже, зміни ступеня фінансової залежності. Це дозволяє зберегти існуючий рівень кредитоспроможності і можливості залучення додаткових

джерел фінансування. Крім того, при розрахунку рентабельності капіталу використовуються тільки балансові дані, тому формально значення даного показника буде вище, ніж при використанні інших схем фінансування.

Процентний ризик. Встановлене законодавством податкове оточення лізингових операцій дозволяє учасникам операції гнучко реагувати на зміну процентної ставки. В більшості випадків лізинг більш ефективний, ніж залучення кредитних ресурсів.

Ризик нецільового використання фінансових ресурсів. Лізинг – особлива форма кредитування, яка передбачає майнове, а не грошове фінансування інвестицій і всі витрати фінансуються лізингодавцем відповідно до цілей проекту.

Інфляційний ризик. Скорочення часу обороту забезпечує зниження вірогідності і ступеня знецінення амортизаційних відрахувань у складі лізингових платежів, і, отже, зниження інвестиційного потенціалу галузі.

Ризики, не пов'язані зі страхуванням. При здійсненні лізингового фінансування, на відміну від інших форм – кредитування, випуск боргових інструментів, і т.д. – лізингодавець виступає як зацікавлений учасник інвестиційного проекту та несе частину ризиків і стягує за це винагороду, але не від доходів, а з суми інвестиційних витрат.

По нестрахованих ризиках, таким як ризик неспроможності продавця і ризик невідповідності предмету лізингу цілям використання цього предмету за договором лізингу, у відповідності із законом відповідальність несе сторона, яка обрала продавця (або предмет лізингу).

Висновок. Виходячи з того, що залізничний транспорт займає дуже важливе місце у народному господарстві України, а стан його основних фондів не відповідає вимогам сьогодення, необхідно шукати перспективні джерела фінансування інвестицій. Таким джерелом може виступити лізинг. На сьогоднішній день застосування лізингових технологій є одним з прогресивніших джерел інвестування залізничного транспорту. Використання лізингових операцій дозволить оперативно оновлювати устаткування і вести технічне переозброєння виробництва. Крім того, наведений правовий та фінансово-економічний зміст лізингу підтверджує той факт, що лізинг виступає одним з найефективніших інструментів управління ризиками при здійсненні інвестиційної діяльності на підприємствах залізничної галузі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дейнека О. Г. Основні передумови обґрунтування впровадження лізингу на залізницях України / О. Г. Дейнека, О. М. Журавльова [Текст] // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. – 2005. – №5 – С. 132
2. Лук'янова В. В. Економічний ризик [Текст] / В. В. Лук'янова, Т. В. Головач. – К.: Академвидав, 2007. – 464с.
3. Дідур С. В. Вдосконалення організаційно-економічного механізму розвитку лізингу в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.02.03 / С. В. Дідур. – К., 1998. – 20 с.
4. Україна. Закон. Про внесення змін до Закону України «Про лізинг» : закон України від 11.12.2003 р. №381-XV [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2004. – 16 січня. – С.4-8
5. Лук'янова О. М. Теоретичні аспекти лізингової діяльності в Україні / О. М. Лук'янова [Текст] // Вісник економіки транспорту та промисловості: зб. наук.-практ. статей УкрДАЗТ. – 2010. – №30. – С. 45 – 50
6. Малин А. Лізинг залізничного транспорту [Електронний ресурс] / А. Малин // Финансовый директор. – 2003.– Режим доступу: <http://www.fd.ru> (<http://www.fd.ru>).
7. Михайлова Ю. Ю. Финансовый лизинг как способ долгового финансирования компании [Текст] / Ю. Ю. Михайлова. – М.: Компания Спутник+, 2002. – 59 с.
8. Позднякова Л. А. Пути активации лизинговой деятельности на Украине и на железнодорожном транспорте [Текст] / Л. А. Позднякова, Е. Н. Журавлева // Вісник харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна: економ. серія – 2004. – Вип. 630. – Ч. 2. – С. 183 – 187

Стаття надійшла до редакції 04.12.2012р.

bigmir.net 814 3 (<http://www.bigmir.net/>)

ТОВ "ДКС Центр"

Вгору